

Berufsverband Information Bibliothek e.V. (BIB) Enformasyon ve Kütüphane Meslek Derneği

Susanne Riedel*

Çev. Sanem Yardımcı**

Tarihi ve Hedefleri

BIB Kütüphane ve Enformasyon alanında çalışan, bu alanda öğrenci olan herkes için kurulmuş bir meslek örgütüdür. BIB içerde bütünleşme ve destek, dışarıda baskı grubu ve tanıtım sloganıyla, mesleki bilgi alışverişinin ağı olarak var olur. Kendisine amaç olarak; mesleki kimlik oluşumunun sağlanmasını, alanın ihtiyaçları doğrultusunda hizmet içi eğitim düzenlenmesini, siyasi gelişmelere aktif katılımı, insanlar ve kütüphaneler için hizmet vermeyi belirlemiştir. Derneğin üye sayısı 6300'dür.

BIB 2000 yılında, uzun süreli birlik kurma dileğini gerçekleştirdi ve üç Alman kütüphaneci derneğinin ikisinin birleşmesiyle oluştu: Halk kütüphanelerinde çalışanların derneği olan *Kütüphaneciler ve Asistanlar Derneği* (Verein der Bibliothekare und Assistenten e.V.) ve bilimsel kütüphanelerde çalışanların üye oldukları *Bilimsel Kütüphanelerdeki Diplomalı Kütüphaneciler Derneği* (Verein der Diplom-Bibliothekare an wissenschaftlichen Bibliotheken e.V.) ile birleşti. Böylece dışarıda birlik sağlanmasının yanı sıra, aynı konularla ilgili çalışan ve aynı bransa dahil

* BIB Yönetim Kurulu Başkanı Berufsverband Information Bibliothek e.V. (BIB)

** Almanca aslından uyarlanarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Alman Kültür Merkezi Kütüphanesi.
e-posta: sanem.yardimci@ankara.goethe.org

oldukları halde birbirlerinden az haberdar olan halk kütüphaneleri ile bilimsel kütüphanelerin arzulan yakınlaşmaları sağlanmış oldu. Yıllar içinde benzerlikler kadar, tamamen farklı soru ve sorunlar da kendilerini göstermesine rağmen birleşme ile birlikte, meslek alanımız güçlendi ve öncesine kıyasla daha görünür kılındı.

BIB yukarıda sayılan amaçları, Bilgi ve Belge Yönetimi bölümleriyle ve kütüphanecilik meslek liseleriyle birlikte çalışarak, bölgesel ya da bölgeler üstü hizmet içi eğitim ve konferanslar aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

Bunun yanı sıra kütüphanede çalışan personeli doğrudan ilgilendiren kütüphane politikası ile ilgili konularda görüş ve dosyalar hazırlanmaktadır. Hali hazırda güncel olan dosyalar ise, kütüphanecilerin imajları, kütüphanede gönüllüler, Pazar günleri çalışma, eyaletlerdeki kütüphane yasa taslaklarıdır. BIB geleneksel olarak Almanya'daki ücretlerin iyileştirilmesi gibi ücretlendirme ve kadroların sınıflandırılması sorunlarıyla ilgili danışmanlık hizmetinde güçlüdür. Bu alanlarda bütünleşme, bir yandan üyelere gündelik iş yaşamında destek sağlarken, diğer yandan mesleki konulardaki önemli politik gelişmelerle ilgili önerilerde bulunma olanağı sağlamaktadır.

Derneğin Yapısı

BIB çok sayıda aktif kütüphanecinin, işlerinin yanı sıra boş zamanlarında çalıştıkları, gönüllülük esasına dayalı bir kuruluştur. Bir üyesinin Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürüttüğü beş kişilik bir yönetim kurulu tarafından idare edilmektedir. 16 Alman Eyaleti'nin her birinde, bölgenin tüm üyelerinin dahil olduğu bir eyalet grubu bulunmaktadır. BIB'te kütüphanecilerle birlikte ve onlar için meslekle ilgili önemli bilgiler paylaşılır, hizmet içi eğitim olanakları yaratılır ve ağ (network) oluşturulur. Bunun yanında, çalışma alanı ile ilgili ve kütüphane pratiğine yardımcı olacak konularla ilgili çalışan, eyalet gruplarını hizmet içi eğitim organizasyonlarında destekleyen, dernek tanıtımı ve iletişim ile ilgilenen ve ücretlerle ilgili danışmanlık hizmeti veren 6 uzmanlık komisyonu yer almaktadır. Bunlar:

- Eğitim ve Meslek Örnekleri Komisyonu (Kommission für Ausbildung und Berufsbilder -KauB-)
- Kütüphane Politikası Komisyonu (Kommission für Bibliothekspolitik – KfB-)

- Sınıflandırma Komisyonu (Kommission für Eingruppierung und Besoldung –KEB-)
- Hizmet İçi Eğitim Komisyonu (Kommission für Fortbildung –FobiKom-)
- Tek Kişilik Kütüphane Komisyonu (Kommission für One-Person Librarians –KOPL-)
- Dernek Tanıtımı ve İletişim Komisyonu (Kommission für Verbandsmarketing und –kommunikation –KVV-)

BIB üyeleri eyaletler bazında ve ülke bazında yılda bir kez toplanır. Yıllık genel kurul toplantılarında komisyonlar ve yönetim kurulu geçmiş dönem raporunu açıklayıp, gelecek yıla dair planlarını anlatırlar. Yönetim kurulu üç yılda bir bütün üyeler tarafından eyalet yönetim kurulları da yine üç yılda bir eyalet grubu tarafından yeniden seçilir.

İdari omurga olarak BIB profesyonel bir yönetici istihdam eder. Ayrıca, üyelik işlemlerinin idaresi, muhasebe gibi işlerde de personel çalışmaktadır. Profesyonel olarak personel istihdam edilmesine, dernek işlerinin devamlılığının sağlanması ve gönüllü personel değişimi sonucu iş kaybının azalması gibi gerekçelerle karar verilmiştir.

Önemli Bir Sacayağı: Hizmetiçi Eğitim

Her geçen gün yeni bir teknik gelişmeyle, değişen ve dönüşen toplumsal görevlerle yaşamın hızlandığı zamanımızda, her kişinin kendi yeteneklerini ve özelliklerini geliştirmesi ve değiştirmesi, mesleki yaşamını sürdürebilmesi için kesinlikle bir ihtiyaçtır. Yaşam boyu öğrenmenin desteklenmesi görevi, kütüphanecilerin sadece ziyaretçilerine yönelik görevleri değil, aynı zamanda kendileri için de geçerli görevleridir. BIB, bir meslek örgütü olarak, mesleki alandaki güncel gelişmelere dair geniş kapsamlı ve çeşitli hizmetiçi eğitim olanakları sunar ve böylece personelin gelişmesini destekler. Eyalet grupları tarafından düzenlenen çok sayıda bölgesel hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yanı sıra ülke çapında düzenlenen etkinlikler de vardır. Almanya'da merkezi hizmetiçi eğitim etkinliği Alman Kütüphaneciler Günü olarak adlandırılır ve bizim için çok önemlidir. Alman Kütüphaneciler Günü, diğer bir kütüphaneciler derneği olan Alman Kütüphaneciler Derneği (Verein Deutscher

Bibliothekare -VDB) ile birlikte düzenlenir. Yurt dışından katılanlarla birlikte 3000'den çok kişinin katıldığı ve dört gün süren bu konferansta, 250 sunum ve atölye çalışması yer alır. Bunun yanı sıra uzun süreli BIB Yaz okulları ve ekz¹ ile birlikte dayanışma seminerleri düzenlenmektedir. BIB, 2010 yılında etkinlik şeklini değiştirip aynı partner ile birlikte ilk defa genel bir Kütüphane Konferansı düzenlemeyi planlamaktadır.

Kütüphane Politikası

Günümüzdeki kısıtlı bütçe çağında kütüphane politikası her yerde daha çok anlam kazanmaktadır. Kütüphane ve enformasyon birimlerini politik karar alıcılarını görüş alanı içine dahil etmek amacıyla, yukarıda da anlatıldığı gibi BIB kendi adına çalışmakta ve Almanya'da Kütüphane ve Enformasyon isimli çatı derneği BID'in de bir üyesi olarak profesyonel lobicilik ve basın çalışmalarına katılmaktadır. Derneğin çarpıcı inisiyatiflerinden birine örnek olarak, bir kaç yıl önce *ölen kütüphaneler* (www.bibliotheksterben.de) isimli, yetersiz bütçe nedeniyle kapanan ve zarar gören kütüphanelerin belgelendiği ve kamuoyu ile paylaşıldığı bir web sitesi verilebilir. Bu site özellikle basın tarafından dikkate alınmaktadır. Bugünlerde bu sitenin karşıtı üzerinde, yani kütüphanelerin başarı öykülerinin ve kütüphaneciliğin çok yönlülüğünün anlatılacağı *yaşayan kütüphaneler* sitesi üzerinde çalışılmaktadır.

Çatı derneği altında öncelikli olarak diğer kütüphaneci dernekleri ve organizasyonları ile birlikte çalışılır. Bunun nedeni derneklerin ancak birlikte ve eşgüdümlü hareket ederek politik alanda seslerini duyurabilecekleri gerçeğidir. Son yıllarda sözgelimi, iyi kütüphaneler için 21 iyi sebep ismini taşıyan renkli ve dikkat çekici bir broşürle tanıtımı yapılan geniş kapsamlı bir kampanya düzenlendi. Broşürler resmi olarak Kütüphaneler Günü olan 24 Ekim 2008'de kamuoyuna, daha sonra parlamentlerin katılımıyla düzenlenen bir gecede politikacılara sunuldu. O zamandan beri bütün Almanya'da yayılan broşürler, kütüphaneciler tarafından buldukları yerden lobi faaliyeti yürütmek için kullanılmaktadır.

¹Çevirenin notu: ekz.bibliotheksservice GmbH Almanya Reutlingen'de Almanya'daki kütüphanelere özel mobilya, büro malzemesi, idari işlere yardımcı olacak materyaller üreten ve satan bir şirkettir. 1947 yılında kurulan şirketin 22 sahibi arasında eyaletler, şehirler ve şahıslar bulunmaktadır.

Dergi ve Yayınlar

Tek Kişilik Kütüphane Komisyonu tarafından hazırlanan ve düzenli olarak yayınlanan “Checklisten“ gibi küçük yayınların yanı sıra, dernek yaygın bir kütüphanecilik dergisi olan “BuB – Forum Bibliothek und Information” adlı dergiyi de çıkarmaktadır. İki profesyonel gazetecinin editörlüğünü yürüttüğü bu dergide, yılda 11 kez yorumlara, makalelere, tartışma metinlerine, röportajlara, raporlara, halk kütüphaneleri ve bilimsel kütüphanelerle ilgili, eğitim ve kültür politikaları ile ilgili haberlere yer verilmektedir. Derginin yazarlarına yurt içi ve dışından kütüphaneciler ve enformasyon uzmanlarının yanı sıra, kademisyenler, politikacılar, edebiyatçılar ve gazeteciler de dahildir. BIB üyeleri dergiyi ücretsiz olarak edinmektedirler.

BIB kendine ait online web sitesinden, kütüphanecilikle ilgili konularda büyük kısmı Alman Kütüphaneciler Günü’nde sunulan bildirimlerin tamamını ya da özetlerini herkesin erişimine açılmaktadır.

Online veri tabanı DAPS ise, Kütüphane ve Enformasyon alanında eğitim alma, staj yapma olanakları ile ilgili bilgi içeren ve daha çok öğrenciler tarafından kullanılan bir hizmetimizdir.

Editöryal İşbirliği

BIB, ekz kütüphanecilik şirketi ve Alman Kütüphaneciler Derneği ile birlikte editöryal işbirliğinin bir parçasıdır. Tüm dünyada tek olan, içinde 50 kütüphane ve yüzlerce kütüphanecinin birlikte çalıştığı işbirliğinin görevi, materyal piyasasını incelemektir.

Yılda 90.000’den fazla yeni yayınlanan materyal incelenip, halk kütüphaneleri için uygun olanları seçilir. Bu kitaplarla ilgili tanıtım yazıları hazırlanır, kitapların içeriği anlatılır ve kütüphanelere büyüklüklerine göre tavsiye edilir. Bu hizmetle kütüphanelerdeki materyallerin yenilenmesine büyük ölçüde katkı sağlanır.

Ağ (Network) ve Ulusal ve Uluslararası İşbirlikleri

Üyelikler

Angaje olmuş üyelerden oluşan BIB Network’ü ulusal ve uluslararası alanda işbirliği ve fikir alışverişine dayanır. BIB, Almanya’da Enformasyon ve Kütüphanecilik Bilimi Eğitimi Konferansı’na (KIBA) (Konferenz der informations- und

bibliotheks wissenschaftlichen Ausbildungs- und Studiengänge in Deutschland), Gençlik Edebiyatı Çalışma Gurubu'na (AKJ), (Arbeitskreis für Jugendliteratur) ve Avrupalı kütüphane derneklerinin çatı örgütü EBLIDA ve uluslararası Kütüphane Derneği IFLA'ya üyedir.

BIB-Öğrenci Değişimi (BIB-Exchange)

Geçtiğimiz yıllarda Kütüphane ve Enformasyon alanında uluslararası uyumun sağlanmış olması pek çok yerde uluslararası standartlarda öğrenci değişimini de beraberinde getirmiştir.

Yurtdışındaki bir kütüphanede staj yapmak öğrenciler için artık sıradan bir hale gelmiştir. Tek tek kütüphanelerle üniversiteler arasında çok uzun süredir staj olanakları mevcut olsa da, asistanlar ve uzman kütüphaneciler için böyle bir olanak neredeyse bulunmuyordu. Kütüphanecilere yönelik staj olanağı hizmeti vermeye başlandığından beri, çok sayıda başvuru yapılmakta ve BIB, bu yıldan itibaren üyelerinin ABD'de staj yapmalarına yardımcı olmaktadır. Bu amaçla BIB ve Amerikan Kütüphaneciler Derneği (ALA) arasında staj olanaklarının sağlanması ile ilgili anlaşma yapılmıştır. Gelecekte, bu hizmetin kapsamını genişletmek amacıyla diğer ülkelerle de benzer anlaşmaların yapılması öngörülmektedir.

2000 yılından beri resmi olarak var olan BIB, 60 yıllık hiyerarşinin orta kademe dernekleri ile üst kademe derneklerinin birleşmesinden oluştuğundan Haziran 2009'da biz de Derneğimizin 60. yılını kutladık.

Türk Kütüphaneciler Derneği'ne kütüphanecilerin ve kütüphanelerin geleceği konusunda başarılar diliyorum. Almanya'dan doğum gününü kutluyorum.